

Số: 962/SVHTTDL-QLDSVH

Bắc Ninh, ngày 30 tháng 3 năm 2026

V/v tăng cường công tác quản lý, bảo tồn và phát huy giá trị hệ thống giếng vuông trên địa bàn các xã Tân Yên, Quang Trung, Nhã Nam

Kính gửi: UBND các xã Tân Yên, Quang Trung, Nhã Nam

Căn cứ Luật Di sản văn hóa ngày 23/11/2024;

Căn cứ Nghị định số 308/2025/NĐ-CP ngày 28/11/2025 của Chính phủ quy định chi tiết một số điều và biện pháp tổ chức, hướng dẫn thi hành Luật Di sản văn hóa;

Xét đề nghị của Bảo tàng Bắc Ninh số 1 tại Công văn số 48/BTBN1-NCBTDS ngày 25/3/2026 về việc đề nghị ban hành văn bản chỉ đạo tăng cường công tác bảo tồn, phát huy giá trị hệ thống giếng vuông trên địa bàn các xã Tân Yên, Quang Trung, Nhã Nam;

Trên cơ sở hiện trạng, giá trị hệ thống giếng vuông trên địa bàn các xã Tân Yên, Quang Trung và Nhã Nam: Qua rà soát, tổng hợp, trên địa bàn huyện Tân Yên cũ, nay thuộc các xã Tân Yên, Quang Trung và Nhã Nam, còn bảo lưu được 17 giếng vuông. Các giếng này đều có lịch sử từ lâu đời, thường gắn liền với các công trình kiến trúc cổ (đình, đền, chùa, nghè, miếu...), không gian cư trú truyền thống và đời sống tinh thần của cộng đồng dân cư. Về cơ bản, các giếng vuông đều có cấu trúc kỹ thuật, hình dáng, niên đại tương đồng và chịu ảnh hưởng sâu sắc của yếu tố văn hóa Chăm - một nền văn minh rực rỡ nổi tiếng với những công trình nghệ thuật bằng gạch phục vụ cho hoạt động tôn giáo, tín ngưỡng và sinh hoạt hằng ngày của người dân. Do đó, hệ thống các giếng vuông này ngoài việc cung cấp nước phục vụ đời sống sinh hoạt của người dân, còn được coi là mạch nguồn tâm linh, nơi linh thiêng phục vụ các hoạt động liên quan đến tín ngưỡng, tôn giáo, văn hóa của các địa phương xưa và nay. Hệ thống giếng vuông là một loại hình di sản đặc biệt mang nhiều giá trị lịch sử, văn hóa, khoa học, thẩm mỹ và là nguồn tư liệu có giá trị phục vụ nghiên cứu, giáo dục truyền thống, góp phần nhận diện đặc trưng văn hóa và từng bước phát huy bản sắc văn hóa gắn với phát triển kinh tế, du lịch tại địa phương. Tuy nhiên, do tác động của thời gian, điều kiện tự nhiên, quá trình đô thị hóa và sự thay đổi nhu cầu sử dụng nước sinh hoạt, một số giếng đã có dấu hiệu xuống cấp, bị cải tạo làm thay đổi hiện trạng hoặc chưa được quản lý, bảo vệ đồng bộ.

Để tăng cường công tác quản lý, bảo tồn và phát huy giá trị hệ thống giếng vuông trong thời gian tới, Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị Ủy ban nhân dân các xã Tân Yên, Quang Trung, Nhã Nam quan tâm triển khai thực hiện một số nội dung, nhiệm vụ sau:

1. Tuyên truyền, phổ biến, quán triệt thực hiện nghiêm các văn bản chỉ đạo của Trung ương và của tỉnh về công tác quản lý và tổ chức lễ hội, quản lý di tích lịch sử - văn hóa, danh lam thắng cảnh, đặc biệt là Luật Di sản văn hóa và các văn bản có liên quan. Tăng cường tuyên truyền tới cán bộ và Nhân dân về giá trị lịch sử, văn hóa, khoa học của hệ thống giếng vuông gắn với di tích và không gian văn hóa truyền thống tại địa phương.

2. Rà soát, thống kê đầy đủ hiện trạng từng giếng vuông; xác định rõ chủ thể quản lý, trách nhiệm bảo vệ; củng cố hoặc thành lập bộ phận, tổ nhóm quản lý tại cơ sở đối với các điểm cần thiết; xây dựng nội quy, quy chế quản lý phù hợp với điều kiện thực tế của địa phương.

3. Tăng cường quản lý đất đai, cảnh quan, môi trường khu vực giếng vuông; kịp thời phát hiện, ngăn chặn các hành vi lấn chiếm, san lấp, xâm hại hoặc tự ý cải tạo làm ảnh hưởng đến yếu tố gốc, không gian và giá trị của di sản.

4. Quan tâm huy động và sử dụng có hiệu quả các nguồn lực hợp pháp để chỉnh trang, bảo vệ môi trường, tu sửa khu vực giếng vuông theo đúng quy định; việc can thiệp, tu bổ phải bảo đảm giữ gìn tối đa yếu tố gốc, không làm biến dạng di sản.

5. Phối hợp với Phòng Quản lý Di sản văn hóa (Sở VH-TT-DL), Bảo tàng Bắc Ninh số 1 và các cơ quan, đơn vị, địa phương liên quan tiếp tục nghiên cứu, khai quật khảo cổ, sưu tầm tư liệu, đánh giá giá trị lịch sử, văn hóa của hệ thống giếng vuông; từng bước hoàn thiện hồ sơ tư liệu phục vụ công tác quản lý, bảo tồn và đề nghị xếp hạng di tích đối với các giếng vuông, gắn với các công trình tôn giáo, tín ngưỡng tiêu biểu; từ đó, xây dựng kế hoạch cụ thể để bảo quản, tu bổ, phục hồi và phát huy giá trị của hệ thống giếng vuông tại địa phương.

6. Gắn công tác bảo tồn hệ thống giếng vuông với bảo vệ di tích, giáo dục truyền thống và phát triển văn hóa, du lịch tại địa phương theo hướng bền vững; phát huy vai trò của cộng đồng trong việc gìn giữ và lan tỏa giá trị di sản.

Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị Ủy ban nhân dân các xã Tân Yên, Quang Trung, Nhã Nam quan tâm chỉ đạo, tổ chức thực hiện. Trong quá trình triển khai thực hiện, phát sinh khó khăn, vướng mắc (nếu có), đề nghị Ủy ban nhân dân các xã kịp thời báo cáo về Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch (qua Phòng Quản lý Di sản văn hóa) để được hướng dẫn, phối hợp giải quyết./.

Nơi nhận:

- Như trên;
- UBND tỉnh (để b/c);
- Phòng VH-XH các xã: Tân Yên, Quang Trung, Nhã Nam;
- GD, PGD Trương Quang Hải;
- Bảo tàng Bắc Ninh số 1;
- Phòng TCKH;
- Lưu: VT, QLDSVH.

**KT. GIÁM ĐỐC
PHÓ GIÁM ĐỐC**

Trương Quang Hải

